

Zaterdag

den 19. Januarij.

HARDERWIJK, den 15 Januarij.

Laatsleden Zondag, den 13 Januarij 1822, had, alhier eene plegtigheid plaats, die te gewichtig is, om niet meer algemeen te worden bekend gemaakt. Een Israëlitisch huisgezin, bestaande uit eene huismöeder, genaamd *Maria van Leeuwen*, geboren *Marcus*, en vijf van hare kinderen, verlangden voor eenigen tijd den christelijken hervormden godsdienst aan te nemen. Nadat de moeder, met haren oudsten zoon *Jacobus van Leeuwen*, genoegzaam in de christelijke geloofs- en zedeleer waren onderwezen, werd op Zondag, den 13. Zondag, bij den avond godsdienst, door *Dr. M. Scholten*, in de tegenwoordigheid van eene talrijke, ook van elders toegevoerde schaar, van onderscheidene gezindheden, door den doop, in de christelijke gemeente ingelijfd.

Alvorens had onze reedsgebende welbespraakte leeraar, naar aanleiding van *Joh. I.* in het tweede gedeelte van het 48ste vers, in eene oepmatige en treffende leerrede, het karakter van *Nathanaël*, die van een vroom Israëliet een ongeveinsd navolger van *Jezus* werd, geschetst, hetwelk vervolgens door zijn eerwaarde op het tegenwoordige geval werd toepasselijk gemaakt, waarna de plegtige Doopsbediening veret aan de moeder, en haren oudsten zoon, en daarna aan hare vier jongere kinderen werd verrigt.

FRANKFORT, den 15 Januarij.

Een brief uit Odessa, van den 22. December, meldt hetgeen volgt. Sedert de aankomst van menere berigten uit Konstantinopel, tot den 13. December, wil men hier weten, dat de Divan, den 30. November, van de gezanten der koning van Oostenrijk en Engeland eene termijn van dertig dagen verzoekt heeft, om zich over het Russische ultimatum te verklaren. Natuurlijk bouwt men hierop weder verwachtingen van voortdurende vrede.

Volgens berigten uit Czernowitz (zegt een brief uit Hermiansch) van den 27. December) had *Salih* pacha, te Jassij het opperbevel voerende, den 20. December bevel gegeven, om het zware geschut naar Braila terug te brengen, weshalve zich dadelijk te Jassij het aangename gerucht verspreidde, dat de Turken, ingevolge bekomen orders uit Konstantinopel, de vorstendoffinen zouden ontruimen. Dan de Janitsaren verzetteden zich, ook nog bij het vertrek der laatste brieven tegen de uitvoering dezes bevels, verklaarnde geen geschut tegen den Donau te stillet laten terugtrekken. Zulks melden overeenstemmende brieven uit Jassij. Onlangs zijn ook weder eenige aldaar Duitschers en andere Europeanen door de Turken mishandeld worden. Omchoud de afzending van het zware geschut naar den Donau niet geschiedt, zou de verovering der west-banaten konde, zien echter de Russische armee, die de Turksche armee, bij het aanrukken der Russen, op de plaatsing te worden, bij den Donau wil zamentrekken. — Den 16. December passeerden 300 Russische mannie wagens den Dniester, en sloegen den weg in tegen Kischenof en de Pruth.

Uit Triest wordt den 1sten Januarij geschreven: » De laatste tijdingen uit Zante, van den 24. December, melden, dat Navarino door de Grieken is ingenomen, en dat Nopoli di Romania, Coron en Modon, die nog in de magt der Turken zijn, weldra hetzelfde lot zullen ondergaan. Patras bestaat niet meer; deze stad is geheel in de asch gelegd; en men ziet er geen spoor meer van. De Turken bezetter het kasteel; maar al ware het dat zij niet door de Grieken belegerd werden, zouden zij zich nog onmogelijk van het noodige voorzien kunnen. Zante is rustig; het schijnt, dat de ter dood brenging van vijf voorname bewerkers van het oerter de overigen tot orde heeft gebragt. Hunne lijken zijn nog op eenen naburigen berg ten toon gesteld, om tot afschrik van anderen te dienen.

Men verneemt thans de volgende bijzonderheden, nopens de vorstin, die, gelijk Hamburger dagbladen gemeld hebben, gewelddadig uit Bonn is ontvoerd geworden. Zij is de hertogin van Anhalt-Bernburg, oudere zuster van den thans regerenden Keurvorst van Hessen; en gemah van eenen regerenden souverain, lid van het Duitsche bondgenootschap, van wien zij wel gescheiden is, maar wien zij echter nog toebehoort. Na van eene reis in Italien en Zwitserland teruggekeerd te zijn, vestigde zij hare woonplaats te Bonn. De minzaamheid van haar gedrag, hare uitstekende geestvermogens en de liberaliteit harer denkwijze, inzigten en gezindheden verwierven dezer vorstin spoedig de achting en liefde der professoren en studenten der universiteit te Bonn en aller beschaafde lieden dezer stad. Vroeger had men uitgestrooid, dat zij in hare geestvermogens gekrenkt was; doch dit is genoegzaam gebleken onwaarachtig te zijn. Kort voor Kersmis, kwam de Keur-Hessische generaal *Dabwig* uit Hanau te Bonn. Zoo als men verneemt, had hij van Kassel den last, de hertogin over te halen om Pruisen te verlaten, en weder naar haar vroeger verblijf op het kasteel te Hanau terug te keeren, waartoe echter de vorstin geene genegenheid aan den dag legde. In den nacht van den 23. op den 24. December, werd zij plót seling in haar bed overvallen, en, zoo als bekend is, weggevoerd.

LEIPZIG, den 4. Januarij.

Acht dagen zijn nu van de mis voorbij; zij is slechter dan ooit, waartoe het weder en de tijdsomstandigheden bijdragen. Het is alsof al het leven uit den handel verdwenen is. Men koopt maar zeer weinig, ofschoon men veel noodig heeft; dan de nood leert dagelijks meer bezuiniging maken, die men na eenen meer dan zesjarigen vrede nauw-

liks mogelijk zon geacht hebben. — Het getal inwoners der stad (hetwelk door toevloed van vreemdelingen nog altijd aanwaat, wyl men gelooft, te Leipzig meer dan elders te kunnen verdienen) wordt tegenwoordig op 40,000 gerekend. Zoo neemt de bevolking ook voortdurend toe op alle deelen in de nabijheid.

VENETIEN, den 27. December.

Naar den vorm, bij de wet bepaald, en ten einde een heilzamen indruk te verwekken, zijn de de carbons, welke vroeger door de stad gemaakt, op het plein van justitie gebragt en aan eene groote menigte ten toon gesteld. Men heeft hünne vonnissen overluid gelezen, gelijk mede de door Z. M. den Keizer verleende verzoeking van stoff.

LONDEN, den 11. Januarij.

Het bedrag der openbare inkomsten, behoorende aan het geconsolideerde fonds, gedurende de afgelopen drie maanden, is geweest als volgt:

Tolregten	1,515,705 p. sterl.
Accijnzen	5,368,664
Zegel	1,297,128
Postertijen	868,000
Omgeslagen lasten	2,292,708
Impost op de landen	1,785,000
Verscheidene inkomsten	119,000
Restant der voorige lasten	17,200

11,581,501 p. sterl.

Opbrengst der teruggekeerde subsidien van Ierland

471,267

Algeheel

12,052,768 p. sterl.

Uitgaven

12,450,000

Te kort over de drie maanden

397,232 p. sterl.

Het geheele te kort over het jaar bedraagt 8,962,984 p. sterl, dat is, de wisselbrieven, op het geconsolideerde fonds getrokken, overtreffen zoo veel de inkomsten. Dit is, het ongunstige tafereel; maar, ziet hier, wat onze financiële staat troostriks oplevert.

De afgelopen drie maanden vertoonen eene toename van inkomsten van 402,904 p. sterl. Het geheele jaar biedt eene toename van 597,224 p. sterl. aan. Deze vermeerdering gaat over het bier, de maïs, de zeep, de thee, de wijn en de sterke dranken, gevolgelijk over de artikelen van binnenlandsch vertier. Eene dergelijke vermeerdering heeft ook de algemeene welvaart toegenomen. De toename van inkomsten zeer zwaar is, en de toename des lands is, dus toenemende, (van de oppositie zijde merkt men aan, dat, vermits de vermeerdering voornamelijk over de dranken, de wijn niet medegerekend, gaat, men alleen ziet, dat de lust tot drinken heeft toegenomen, hetgeen bij velen, zelfs bij de theedrinkers, kan voortvloeyen uit eene poging om alzo troost tegen kwellende zorgen te verwerven) Wat het deficit betreft, sedert lang worden de Engelsen door dit woord niet meer verschrikt; het is eenvoudig de gewoonte, om meer te vertereen, dan men ontvangt; eene noodlottige gewoonte voor arme lieden, die, geene zekerheid kunnende aanbieden, van credit verstoken zijn; maar die geenszins noodzakelijk den ondergang ten gevolge heeft voor den grooten goedbezitter of den grooten kapitalist.

Aannemende (zegt de *Statesman*) dat de nationale schuld van Engeland slechts 700 miljoen p. sterl. bedraagt, zou zij, wanneer men dezelve herleidde in bankbiljetten van een pond sterl. het pond tegen 312 biljetten gerekend, wegen 61 ton 1,760 pond, en eene oppervlakte van 4,516 vierkante mijlen beslaan, indien alle biljetten naast elkanderen vastgeplakt waren. Indien de schuld in guineas herleid ware, is der ter breedte van een duim, en dezelve strekkend naast elkanderen gelegd wierden, zou zij eene lengte van 10,522 mijlen 888 yards, beslaan; indien alles tot schellings gebragt ware, zou de noodige vlakte bedragen 209,959 mijlen, 1,048 yards, of ongeveer negen maal den omtrek des aardhols. Het gewigt in goud zou zijn 14,981,272 pond, in zilver 325,806,451 pond, en in koper 4,687,500 ton, a 2000 pond de ton. Er zouden 9,475 vaartuigen, van 500 ton last, noodig zijn om deze schuld, in koper herleid, te vervoeren. De tonnage der marine wordt geschat op 2 miljoen 300,000 ton, hetgeen oogenoegzaam zou wezen, omdat de in koper herleidde schuld meer dan het dubbel van dien last zou vereischen.

Indien men de geheele som, in guineas herleid, wilde tellen, zouden, bij eenen aanhoudenden arbeid van twaalf uren daags, en zoo er elke minuut honderd guineas geteld wierden, 29 jaren, zes maanden, twee weken, vijf dagen en zes uren noodig zijn; in schellings werden daartoe vereischt 578 jaren, acht maanden, twee weken, twee dagen en zes uren, en in stuivers, zouden er nog 1,132 jaren tot voleinding van dit werk noodig zijn, wanneer men reeds bij de schepping der wereld had beginnen te tellen.

In Zuid-Afrika is een merkwaardig dier ontdekt. De Hottentotten, die hetzelfde gedood hebben, nimmer een dergelijk gezien hebbende, dat een zoo groot horen had, hebben hetzelfde den kop afgeslagen, en dien aan den heer *Campbell* gegeven. Deze verlangde denzelfden naar Engeland over te brengen; doch deszelfs zwaarte en de afstand van Mashou aan de kaap noodzaakten hem, daarvan een stuk af te haken. De kop is, te rekenen van de obren tot den snuit, drie voet lang. De lengte van het horen

hetwelk nagenoeg zwart is, is insgelijks van drie voet; hetzelfde staat op het voorhoofd tien duim van den snuit; achter het groote horen is een kleine uitwas van een kegelvormige gedaante, welke daartoe schijnt te dienen, om alles, wat het groote horen pakt, vast te houden. Het dier is niet vleeschvretend, maar voedt zich over het algemeen met gras. Hetzelfde is in het rijk Moshon bekend. De ingezetenen maken van de horens de steelen van hunne strijdbijlen. Hetzelfde schijnt een soort van Rhinoceros; doch, wanneer men de grootte van zijnen kop in aanmerking neemt, moet hetzelfde veel sterker zijn, dan de Rhinoceros van Zuid-Afrika, welke twee horens heeft, namelijk een lang en gelijk aan de spoor van een haan, en een ander klein doch van dezelfde gedaante en achter hetzelfde geplaatst. De Hottentotten zeggen, dat het ontdekte dier veel grooter is dan een Rhinoceros, en wel zoo groot als drie ossen of als vier paarden.

PARIS, den 12. Januarij.

Men schrijft uit Nantes van den 4 dezer. Een brief uit Sables bevat de volgende bijzonderheden omtrent de ongelukken, door den storm van den 24, 25, 26, 27 en 28 December veroorzaakt. De kusten zijn, van de branding van Frontaine af tot in de baai van Aiguillon, bedekt met wrakken van schepen, die in het ruime, sop verongelukt zijn en welke, zoowel als dergeliker ladingen, door de zee op strand werden geworpen. Op de kust van St. Jean de Mont, werd men, onder de wrakken een stuk van een schip, waarop in gele letters geschreven stond Nantes. In den morgen van den 28, en in den nacht van den 28 op den 29 hebben vijf schepen, namelijk een Engelsch en vier Fransche, op verschillende punten der kusten, schipbreuk geleden.

De Maart wordt den 3 dezer geschreven. Onze dampkring is hier geheel en al ontsteld. Bij menschen geheugen heeft men nooit is dergelijks gezien. Het regent reeds sedert 13 dagen, dag en nacht, alzgeweldigst; de donder houdt niet op, het weerlicht als midden in den zomer, de bliksem slaat overal in en de hagel verbruijst onze glazen; de opstevind, die gestadig haarscht, is zoo fel, dat dezelfde schoorsteenen, daken enz. omverwaait. Onze schepen worden verbruijeld. Vele hebben hun legers en goederen verloren. Ik weet niet wanneer hier een einde aan komen zal. Het is een lichter verschijnsel volgt het andere op; dezelve, konen, waarschijnlijk uit verre gewesten voort; want de grond is koud: de zon komt niet te voorschijn en kan bij gevolg de uitwaseming der aarde niet optrekken. Nimmer zag men iets dergelijks in deze streek.

In den morgen van den 24 dezer, is in onze haven door den wind voor meer dan 2 miljoenen vernield. Een groot aantal schepen is gestrand, andere zijn geheel verbruijeld.

Den opzigt van de zamenzwering te Belfort hebben wij nog de volgende bijzonderheden vernomen.

De adjudant-generaal, Letellier, en de sergent-major, Franchet van het 29 regement, die, tengevolge van hun verraad, aan de Fransche truij gevlugt waren, zijn door den drost uitgeleverd. De personen van Salvèterre en Vernière, die mede in deze zaak gewikkeld zijn, werden in den nacht tusschen den 2 en 3 dezer, door de gendarmerie aangehouden. Men heeft bij eenen procureur te Belfort twee driekleurige vlaggen, een wapen en eenen karkas, benevens vele distinctieve teekenen en patronen gevonden. Men heeft bij iemand, die uit Paris kwam, zeven pakjes patronen ontdekt. Deze is in hechtenis genomen. Insgelijks heeft men op de straten wapenen en patronen gevonden. Op den weg van Belfort zijn mede verscheidene driekleurige karkassen opgeraapt geworden.

Sedert het verloop van de kamer der Pairs in de zamenzwering van den 19 Augustus, bevonden Pegilla, Brès, Desbarres en Delacombe zich in den omtrek van Belfort.

Van den 14. Januarij.

Onze ultras, de ellendige gesteldheid van het zoogenaamde Spaansche leger des geloofs, waarvan schier geene sporen meer zijn overgebleven, met meer kunnende loochenen, laten hetzelfde thans den aftogt blazen, en beginnen zich weder meer onledig te houden met de verzameling van hetgeen hunne verbeelding, of eenige Spaansche geestelike voorvechters der dwingelandij, schiepen als den toestand des Spaanschen volks. De aanhangers der constitutie zijn bij hen aeterlingen, die met eenen slag van de aarde moeten verdelgd worden; doch daar het duidelijk blijkt, dat de grôte meerderheid, en daaronder het meest beschafde gedeelte der natie, constitutioneel is, spuwen zij, uit woedende wanhoop, vergif uit tegen al wat de nieuwe orde van zaken in Spanje betreft. De nieuwe verkiezingen voor de cortes zijn daarvoor niet uitgezonderd; de keuze gevallen zijnde op beproefde voorstanders der grondwet, krijten zij deze bij voorraad uit als Jacobijnen, die Koning en Vaderland te gronde zullen rigten. Alleen eenen Oostenrijkschen Beobachter is het gegeven, om hetgeen zij alzoo in hunne dagbladen verkondigen, op te nemen en af te schrikken in de kabinetten te doen waerhalen; de onpartijdige werpe het met diepe verachting van zich.

Wat betreft de bezwaren tegen de Spaansche ministers, tot dus verre is door den Koning geen besluit genomen, of zij al of niet in hunne posten zullen blijven. De staatsraad heeft, zegt men, verklaard, dat voor alles de wederspannige steden tot gehoorzaamheid behoorden gebragt te worden, en dat daarna eene verandering in het ministerie in het belang van den staat zou zijn.

Van verscheidene regementen der armee zijn adressen, door hunne oversten geteekend, ingekomen, waarbij zij zich bereid verklaren, om het gezag der openbare magt, bij de grondwet erkend, met al hun vermogen te ondersteunen.

De stad Barcelona heeft zich, even als Valencia, Murcia, Sevilla en Madrid tegen het ministerie verklaard.

Te Pampeluna hebben oneenigheden tusschen eenige ingezetenen en militairen plaats gehad, doch dezelfde zijn van geen belang geweest, en de openbare rust is door de regering gehandhaafd geworden.

Te Madrid en schier allerwege in Spanje is het volkomen rustig.

In de zitting der cortes van den 22 en 23. December, is het onderzoek omtrent het ontwerp van wet, nopens de nationale leek, voortgezet. Den volgenden dag, hebben de cortes de beraadslaging over de constitutie hervat. Artikel 145 luidt als volgt: Onverminderd de krijgsmagt, waarvan hierboven gesproken wordt; zullen in ieder district korpsen van militia of nationale gardes worden daargesteld uit ingezetenen, die hier op den duur, maar slechts als dit noodig zijn zal, dienst zullen doen en niet, dan met toestemming der cortes, buiten hunne districten mogen gebruikt worden. De indigting en organisatie dezer korpsen zullen bij eene bijzondere wet geregeld worden. Dit artikel is aangenomen.

SCHOUWBURG TE ZUTPHEN.

Met permissie van de Wel Edele Achbare Heeren Burgemeesters dezer Stad, zullen de Nederlandsche Tooneelsten, onder protectie van Z. K. H. den Prins van Oranje, Kroonprins der Nederlanden, en directie van de Heeren OBELT en DE KONING, de volgende spelen vertoonen:

Op Woensdag, den 13. Januarij 1822.

HYPERMENE S.

Trauspel in vijf bedrijven, naar het Fransch van den heer Lemière; voorzien met nieuwe costumes, expresselijk voor dit stuk vervaardigd en noot alhier vertoond, na hetzelfde; Mr. Vink, of de vermistte Diamant; blijspel met zang in twee bedrijven.

Mijne hartelike geliefde Echtgenoot, WILLEMINA ADBERDINA OEDEKERK, verloste gisteren middag zeer voorspoedig van eene Welgeschapene DOCHTER, G. DEKKER, Hertogenbosch, den 14 Januarij 1822.

- BURGEMEESTEREN DER STAD HARDERWIJK, zijn voornemens, op Donnedag, den een en dertigsten Januarij 1822, des voormiddags ten elf uren, op het Raadhuis der Stad, openlijk aan de minstbiedende; te besteden: 1. De leverantie van eenige Materialen, ter vervaardiging van de noodige FOURNITURES, in de Kaserne, alsmede het maakloon van dezelfde. 2. De leverantie van LINNEN, voor de noodige LAKENS, en het maken van dezelfde. 3. Het ONDERHOUD van de Furnitures en Labans, alsmede het BEWASSCHEN derzelve, tot ultimo December 1822, en eindelijk. 4. De leverantie van eenige benodigde STUOO, benevens het SCHOONMAKEN DER KASERNE EN INRIJEN MERIE, gedurende hetzelfde tijdvak. Zullende de Condities dezer aanbesteding, alsmede van des voormiddags tien tot twaalf uren, op de Secretarie van gezegde Stad, ter lezing liggen. Harderwijk, den 16. Januarij 1822.

Burgemeesteren voornemens, J. C. F. DE VRIES, Ter ordonnantie van dezelfde, A. DE MEESTER, Secretaris.

VRIJWILLIGE VEILING VAN VASTE GOEDEREN. De Notaris van HUGENPOTH, te Arnhem, zal, op lasten der zijner principalen, op Maandag den acht en twintigsten Januarij 1822, des nademiddags ten twee uren, ten huize van G. WEITFENS te Herwen, bij inzet en acht dagen na dato, bij toetsing en ophoogen veilen en aan geneegbiedende finaal verkoopen: Het ERVE EN GOED DE BOSCHWAAY, met omliggende KATERSTEDEN BERGHAAG, groot te zamen ongeveer veertig BUNDERS of vijftig Rijnlandsche Morgen, zoo WEILAND als BOUWLAND, gelegen aan den Landstijk te Herwen.

Op den zes en twintigsten Januarij en negenden Februarij 1822, des avonds ten twee uren, ten huize van den kasteleyn M. A. VAN DE SCHOONPLAATS te Arnhem, zal bij inzet en toetsing, door de Notaris ISAACK NYHOFF, residentende te Arnhem, ten wien de Rantore in de Kortestraat inmiddels informatie te bekomen is, openlijk worden vercocht:

Een HUIS, H. No. 5 met anexe KOORN-, RUN- en PELMOLEN, DE BRUIMENSCHEN MOLEN, genaamd, met TWEE SCHUREN, TUIN, BLEEKVELD en veert tot ongeveer vijf en zestig Roeden, een en zestig Ellen BOUWLAND, mede eene SCHUUR waarin TWEE WONINGEN Letter H. No. 1. — alles staande en gelegen bij en aan de St. Jansbeek, in het schependom van Arnhem, brader bij bijjetten gespecificeerd.

VERKOOPING. De Notaris W. G. VAN ELSBROEK te Nijmegen, zal op Maandag den een en twintigsten Januarij achtien honderd twee en twintig, des voormiddags ten twee uren op het Kerkhof bij de Grachte of St. Stevenskerk te Nijmegen, publiek aan de meestbiedenden, vercoopen, eene HOETWAAREN, bestaande in NOORDSCHE JUFFERS, KOLTERS EN KOBTELINGEN van verschillende lengte en zwaarte, GREENEN EN DENNENDEELEN, ZWARE SPARREN, MASTEN, eene gehele BOOTS enz. eene groote partij DORTSCHE CEMENT, en eene BQL NIEUW GOOT- of PLAF-BOOD. Alles twee dagen voor de verkooping te zien.

Op Woensdag, den drie en twintigsten Januarij 1822, des morgens ten tien ure, zal ten huize van JAN BOUW te Panherden, publiek voor den tijd van zes jaren worden verpacht:

Eene BOUWING, bestaande in HUIS, SCHUUR, BAKHUIS, met zeven en dertig Bunders BOUW- en WEILAND, Tiendvrij onder Panherden gelegen, bij G. PETERS in pacht geweest.

Nadere informatien te bekomen bij G. VAN DIEËN, te Rammel, bij wien dezelve Bouwing inmiddels uit de hand te pachten is.

Vrouw KORBEK in de Oeverstraat, No. 45 te Arnhem woonachtig, Geadmitteerde BESTEEDSTER van knechts, Meiden en Minnen zijnde, recommandeert zich daartoe eens ieders gunst.